T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇERİK

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU **48**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
2018 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 9
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 17
9. EKLER 40

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Norm Kadro ve Mevcut Kadro Durumu 2
Tablo 2: Personelin Statülerine ve Birimlere Göre Dağılımı 2
Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu 3
Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu 4
Tablo 5: Atlanan Yevmiye Numaraları Tablosu 34
Tablo 6: Vergi Tahsilat Oranları Tablosu 36

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Tapuda Kayıtlı Taşınmazların Tamamının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Taşınmaz Formları ile Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

2. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

3. Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Giderler Hesabına Kaydedilmesi

4. Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi İçerisinde Yer Almayarak Emanetler Hesabında İzlenmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

2. Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmemesi

3. Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının Hatalı Kullanılması

4. Bir Yıldan Uzun Süreli Alınan Depozito ve Teminatlar İçin İlgili Hesabın Kullanılmaması

5. Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısmının Haklar Hesabında İzlenmemesi

6. Özel Halk Otobüslerinin Çalışma İzin Belgesine Dayanılarak İhalesiz Çalıştırılması

7. Asfalt Betonu Serimine İlişkin İhalelerde Deneylerin Bağımsız Laboratuvarlar Tarafından Yapılmaması ve Deneylerde Eksiklik Bulunması

8. Parkomat Alanı İşletme Hakkının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununa Aykırı Olarak 51/G Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi

9. Daha Avantajlı Olan Elektrik Sanayi Abone Grubu Tarifesinden Yararlanılmaması

10. Yevmiye Defterinde Atlanan Yevmiyelerin Bulunması

11. Para Cezaları Tahsilat Oranının Düşük Olması

12. Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Büyükşehir Belediyesi asli hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Büyükşehir Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanununun 14'üncü maddesi ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 7'nci, 8'inci ve 9'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığının yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kursları açabilir, işletebilir veya işlettirebilir. İlçe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak gibi görevleri de bulunmaktadır.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde İçişleri Bakanlığı'nın idari vesayet yetkisi bulunmaktadır. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik

www.balioglu.net

Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesine göre norm kadro oluşturulmuş olup, 22.05.2016 tarih ve 29719 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak değiştirilen Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre kadro işlemleri yapılmaktadır. Kurum, A – 2 grubunda yer almaktadır.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen memur kadrosu 3262 olup, çalışan memur sayısı 638, boş memur kadrosu 2624'tür. Norm Kadro işçi sayısı 1630 olup; çalışan işçi sayısı 414, boş işçi kadrosu 1216'dır. Bunlardan başka; 58 sözleşmeli personel görev yapmaktadır. Ayrıca kendi şirketi bünyesinde istihdam edilen 4162 işçiyi değişik birimlerinde çalıştırmaktadır.

Tablo 1: Norm Kadro ve Mevcut Kadro Durumu

	Norm Kadro	Dolu Kadro	Boş Kadro
Memur	3262	638	2624
İşçi	1630	414	1216
Geçici İşçi	-	-	-
Sözleşmeli Personel	-	58	-58
Toplam	4892	1110	3782

www.balioglu.net

Tablo 2: Personelin Statülerine ve Birimlere Göre Dağılımı

S.No	Daire Başkanlıkları	Memur	İşçi	Sözleşmeli	Toplam
1	*Başkanlık Makamı* – Özel Kalem Müdürlüğü	6	-	3	9
2	Genel Sekreterlik	4	-		4
3	Hukuk Müşavirliği	4	2	4	10
5	İnsan Kaynakları ve Eğitim. Dairesi Başkanlığı	19	4		23
6	Mali Hizmet. Dairesi. Başkanlığı.	59	31	1	91
7	Kültür ve Sosyal İşler. Dairesi Başkanlığı	29	8	4	41
8	Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı	12	3		15
9	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	25	42	13	80
10	Zabıta Dairesi Başkanlığı	158	48	3	209
11	İtfaiye Dairesi Başkanlığı	151	133	1	285
12	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	17	46	2	65
13	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	10	1	5	16
14	Emlak İstimlak Dairesi Başkanlığı	11			11
15	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	47	2	9	58
16	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	22	70	7	99
17	Park Bahçeler ve Yeşil. Alanlar Dairesi Başkanlığı	33	14	3	50
18	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	13			13
19	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	16	10	3	29
20	HATSU Genel Müdürlüğü	2			2
Genel Toplam		**638**	**414**	**58**	**1.110**

Büyükşehir belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik,

daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır.

Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi büyükşehir belediyesi meclisinin kararı ile olur.

Büyükşehir belediyesi personeli, büyükşehir belediye başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda büyükşehir belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinde çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Hatay Büyükşehir Belediyesinin 2018 Mali Yılı Gider Bütçesi için 1.038.500.000 TL ödenek öngörülmüş, önceki yıldan devreden 139.328.623,52 TL ödenekle birlikte 2018 yılı ödeneği toplamı 1.177.828.623,52 TL olmuştur. Yıl içinde 974.740.436,69 TL Bütçe Gideri yapılmış, 91.647.954,65 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 111.440.232,18 TL ödenek ise 2019 yılına devretmiştir.

Belediyenin 2018 yılı tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GİDERİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	109.050.000,00	108.756.894,38	100
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	16.255.000,00	18.369.686,71	113
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	434.632.000,00	416.149.258,57	95
04- Faiz Gideri	20.000.000,00	56.716.618,44	283
05- Cari Transferler	18.792.000,00	17.378.718,09	92

06- Sermaye Giderleri	365.464.000,00	343.566.213,68	94
07- Sermaye Transferleri	11.305.000,00	13.803.046,82	122
08- Borç Verme	2.000,00		-
09- Yedek Ödenekler	63.000.000,00		-
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	**1.038.500.000,00**	**974.740.436,69**	**94**

Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GELİRİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	9.610.000,00	9.226.379,71	96
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	25.260.000,00	36.450.352,14	144
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	3.000.000,00	95.807,97	3
05- Diğer Gelirler	782.150.000,00	884.566.053,05	113
06- Sermaye Gelirleri	138.500.000,00	0,00	-
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	958.520.000,00	930.338.592,87	98
09- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	-20.000,00	-1.319.322,08	6597
NET BÜTÇE GELİRİ	**958.500.000,00**	**929.019.270,79**	**97**

www.balioglu.net

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin faal olan Hatay İmar Sanayi A.Ş adlı şirketi bulunmaktadır. Şirketin 2017 Bilançosuna göre Ödenmiş Sermayesi 17.900.000,00 TL, Net Dönem Zararı 702.620,71 TL'dir. Belediye, şirketin %100'ünün sahibidir. Şirket, Karlısu Gölet Spor ve Eğlence Tesisi, Habibi Neccar Sosyal Tesisleri ve Spor Kompleksi Kafeterya adlı sosyal tesisleri ile Narlıca Beton Parke Tesisi, Paşaköy Beton Büz Tesisi, Hatay Büyükşehir Belediyesi Çok Katlı Otopark Sitesinin işletmeciliğini yapmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 üçüncü Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Hatay Büyükşehir Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; Belediye'de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate

www.balioglu.net

alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir. Bu bağlamda Hatay Büyükşehir Belediye'sinde;

Tüm personel tarafından etik sözleşmesinin imzalandığı,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği,

Yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği,

Stratejik planın, idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlandığı,

Performans programının hazırlandığı,

İç kontrol güvence beyanlarının alındığı,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımlarının yapıldığı, bu işlerin iş akış şemalarının çıkarıldığı,

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının hazırlandığı,

Öngörülen üç iç denetçi kadrosundan ikisine atama yapıldığı ve iç denetçiler tarafından konu bazlı iç denetim raporları hazırlandığı,

Buna karşılık;

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin kurulmadığı,

Kurumsal risk yönetim çalışmalarının yapılmadığı,

İç kontrol sisteminin yıl sonu değerlendirmesinin yapılmadığı, buna ilişkin değerlendirme formları ve raporlarının düzenlenmediği,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunun değerlendirilerek üst yöneticinin onayına sunulmadığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hatay Büyükşehir Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tapuda Kayıtlı Taşınmazların Tamamının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Taşınmaz Formları ile Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin Kayıt ve Kontrol İşlemleri başlıklı 5'nci maddesinde:

" (1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(2) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

……

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır

(3) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilir.

(4) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Taşınmazların kayıtlara alınan değeri, 3/5/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim

www.balioglu.net

Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenir.

(5) Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar

(6) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır.

(7) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir."

Kayıt şekli başlıklı 7'inci maddesinde:

"(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

……..

yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

(3) İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçüm ve değer toplamları belirtilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 8'nci ve 9'ncu maddelerinde de taşınmazların numaralandırılarak, elde ediliş şekillerine göre hangi kayıt belgeleri ile birlikte dosyalanacağı açıklanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'ncü maddelerinde de taşınmazların kayıt ve değerlemelerine ilişkin hükümler yer

www.balioglu.net

almaktadır. Bu maddelerde yer alan hükümlere göre, maddi duran varlıklar, maliyet bedelleri ile hesaplara alınırlar. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar, varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır.

Hatay Büyükşehir Belediyesine ait taşınmaz kayıtları incelendiğinde yukarıda bahsedilen Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer verilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu ile Taşınmaz İcmal Cetvellerinin düzenlenmediği, düzenlenmiş olan yıl sonu envanter kayıtlarında ise arazi ve arsalar, binalar, su kuyuları, yollar, baraj ve göletler, park ve otoparklar, bağ ve bahçeler ile yeşil alanlar gibi çok sayıda taşınmazın miktarı belirtilirken değerinin belirtilmediği görülmüştür.

Maddi duran varlıkların - maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyenler iz bedeli üzerinden olmak üzere - rayiç değerleri üzerinden muhasebeleştirilmesi esas olduğundan, envanteri çıkarılmakla birlikte envanter değeri bulunmayan maddi duran varlıklardan dolayı Kurumun taşınmaz kayıtları gerçeği yansıtmamakta, 2018 yılı Bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında kayıtlı tutarlar gerçek değerleri ile yer almamaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere, mülkiyeti Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne ait 1963 adet taşınmazdan değer tespiti yapılmayanların da maliyet ya da rayiç değerlerinin hesaplanarak adı geçen Yönetmelik ekinde belirtilen taşınmaz formlarına kaydedilmesi daha sonra bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması ve nihayetinde ortaya çıkan envanter bilgilerine göre muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *özetle Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazların sisteme girişlerinin yapıldığı, değerleme işlemlerinin ise devam etmekte olduğu ve kısa sürede sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.*

Sonuç olarak Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazların sisteme girişlerinin yapıldığı, değerleme işlemlerinin devam etmekte olduğu ve kısa sürede sonuçlandırılacağı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır.

Ancak taşınmaz değerleme işlemleri 2019 yılı içinde devam etmekte olduğundan 2018 yılı Bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü

Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında kayıtlı tutarlar gerçek değerleri ile yer almamaktadır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 2: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin taşınmaz kayıtlarıyla ilgili olarak yapılan incelemede, tahsisli kullanılan taşınmazların ilgili oldukları duran varlıkların alt hesap kodlarında takibinin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri anlatan 187'nci maddesi (2) / a bendinde;

"4) Tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanlar milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanlar ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılması sağlanır.

5) Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.

6) Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır."

denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 188, 190 ve 192'nci maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252- Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiş; 189, 191 ve 193'üncü maddelerinde ise hesapların işleyişi (muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı) tek tek açıklanmıştır.

Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş; kamu idaresinin kendi mülkiyetinde olan taşınmazların "01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olan Taşınmazlar" yardımcı hesabında, kamu idaresinin tahsis ettiği taşınmazların "02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" yardımcı hesabında, kamu idaresinin tahsisli kullandığı taşınmazların ise "03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" yardımcı hesabında takip edileceği

www.balioglu.net

hükmüne yer verilmiştir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nde ise taşınmazlara ilişkin yardımcı hesapların kullanılmadığı anlaşılmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne Hazineden ve Hatay ilçe belediyelerinden tahsis edilen muhtelif binalara ilişkin kayıtların 252.03 yardımcı hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, tahsisli kullanılan taşınmazların sisteme girişlerinin yapıldığı, değerleme işlemlerinin ise devam etmekte olduğu ve en kısa sürede sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak tahsisli kullanılan taşınmazların sisteme girişlerinin yapıldığı, değerleme işlemlerinin devam etmekte olduğu ve en kısa sürede sonuçlandırılacağı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 2018 yılı Bilançosunda 252 Binalar Hesabındaki hata mevcudiyetini korumaktadır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Giderler Hesabına Kaydedilmesi

Kurum tarafından taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilmeyerek doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

4.11.2015 tarihli ve 295224 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No: 47) "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 6'ncı maddesinde; maliyet bedeli, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlendiği ve bunun sonucunda maliyet bedeli bu tutara kadar olan duran varlıkların, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edileceği, hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; muhtelif yol ve güzergahlara yapılan menfez, korkuluk ve duvar işleri ile çevre düzenlemelerini ve gayrimenkul bakım ve onarım giderlerini ihtiva eden ve her

biri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı 47)'de belirtilen sınırı aşan tutarda toplam 8.217.378,27 TL harcamanın ilgili maddi duran varlık hesaplarında takibinin yapılmadığı, bunun yerine doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür. Bu sebeple mali tablolarda 630 Giderler Hesabı aynı tutarda fazla, ilgili varlık hesapları ise eksik görünmektedir.

Yukarıda yer alan nedenlerden dolayı ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilmesi gereken değer artıcı harcamaların doğrudan gider yazılarak muhasebeleştirilmesi mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; *"Taşınmazlar için yapılan değer arttırıcı harcamaların yıl sonu hesaplarında amortisman oranları ayrılmıştır bundan sonraki yapılacak kayıtlarda daha dikkatli olunacaktır."* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında değer arttırıcı harcamalara ilişkin amortisman kayıtlarının yapıldığını belirtmiştir. Ancak bulgu konusu husus, taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilmeyerek doğrudan gider kaydedilmesiyle alakalıdır. Bu sebeple 2018 yılı bilançosunda ilgili varlık hesapları 8.217.378,27 TL eksik görünmektedir.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi İçerisinde Yer Almayarak Emanetler Hesabında İzlenmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi altyapı hizmetlerini yürüten Alt Yapı Koordinasyon Merkezine ait gelir ve giderlerin 333 Emanetler hesabında izlendiği ve kurum bütçesine dâhil edilmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu "Alt yapı hizmetleri" başlıklı 8'inci maddesinde; Büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşların temsilcilerinin katılacağı alt yapı koordinasyon merkezinin kurulacağı, Büyükşehir ilçe belediye başkanlarının kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılabileceği, Alt yapı koordinasyon merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst

kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun) temsilcilerinin de davet edilerek görüşlerinin alınabileceği, ayrıca Görev ve yetkileri başlıklı 8'nci maddesinde; ortak programa alınan alt yapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için "Alt Yapı Yatırım Hesabı" adı altında bir hesap oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Anılan Kanun maddelerine dayanılarak hazırlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin amaç başlıklı 1'nci maddesinde ise; bu Yönetmeliğin amacının; büyükşehir belediyesi bünyesinde kurulan Alt Yapı Koordinasyon Merkezi ile Ulaşım Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemek olduğu, Alt Yapı Yatırım Hesabı başlıklı 14'ncü maddesinde; alt yapı yatırım hesabının, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluştuğu, alt yapı koordinasyon merkezi bütçesinin büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alacağı, ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarların da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterileceği ve bu gelirlerin amacının dışında harcanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

2018 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından alt yapı hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla oluşturulan Alt Yapı Yatırım Hesabının kurum bütçesine dâhil edilmediği ve 333 Emanetler Hesabında izlendiği görülmüştür. Bu hesabın borç tutarı 9.712.992,45 TL, alacak tutarı ise 14.991.940,58 TL olup hesap bakiyesi 5.278.948,13 TL'dir. Dolayısıyla bahsedilen tutarlar kurum bütçesine dâhil edilmemiştir.

Yapılan açıklamalar neticesinde kurum bütçesine dahil edilmesi gereken Alt Yapı Yatırım Hesabının 333 Emanetler Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle kişi ve kurumların alacaklarının herhangi bir zarara uğramaması ve ilerleyen dönemlerde Büyükşehir Belediyesi ile itilafa düşmemesi amacıyla Altyapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi İçerisinde Yer Almayarak Emanetler Hesabında izlendiği söz konusu bulgu neticesinde görüştükleri diğer büyükşehir belediyelerinin de aynı uygulamayı yaptıklarının mütalaa edildiği belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında kişi ve kurumların alacaklarının herhangi bir

zarara uğramaması ve ilerleyen dönemlerde Büyükşehir Belediyesi ile itilafa düşmemesi amacıyla Altyapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi içerisinde yer almayarak Emanetler Hesabında izlendiği, söz konusu bulgu neticesinde görüştükleri diğer büyükşehir belediyelerinin de aynı uygulamayı yaptıklarının mütalaa edildiği belirtilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 333 Emanetler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 260'ıncı maddesinde bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Alt Yapı Yatırım Hesabı başlıklı 14'ncü maddesinde; alt yapı yatırım hesabının, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluştuğu, alt yapı koordinasyon merkezi bütçesinin büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alacağı, ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarların da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterileceği ve bu gelirlerin amacının dışında harcanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Yapılan açıklamalar neticesinde; Hatay Büyükşehir Belediyesi bütçesi dahilinde izlenmesi gereken Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Hesabının kurum tarafından 333 Emanetler Hesabında izlenmesi ve bu hesaba kaydedilen gelirlerin ve bu hesaptan yapılan giderlerin bütçeleştirilmemesi mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Yapılan denetim ve inceleme neticesinde, kiraya verilen 1057 adet taşınmaza ilişkin kayıtların ilgili nazım hesaplarda izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı" ile ilgili 475'inci maddesinde;

"Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır."

476'ncı maddesinde;

"…

a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların yukarıda yer alan mevzuata uygun olarak kayıt altına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Belediyemiz mülkiyetindeki taşınmazlar, tahsisli kullanılan taşınmazlar ve kiraya verilen taşınmazların sisteme girişleri yapılmış, taşınmazların değerleme işlemleri devam etmekte olup en kısa sürede sonuçlandırılacaktır."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli çalışmalara başlandığı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmemesi

Yapılan inceleme sonucu; gelecek aylara ait peşin ödenmiş kira bedellerine ilişkin tutarların, 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı yerine doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 180 Gelecek aylara ait giderler hesabının niteliğini açıklayan 144'üncü maddesinde;

"*(1) Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılır."*

Hesabın işleyişini anlatan 146'nci maddesinde;

"(1) Gelecek aylara ait giderler hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630-Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç, ödenen tutarın tamamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

...

3) Duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan takip eden faaliyet dönemi içinde gider hesaplarına yansıtılması gerekenler dönem sonunda bu hesaba borç, 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına alacak kaydedilir.

...

www.balioglu.net

b) Alacak

1) Gelecek aylara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlar ilgili oldukları ay sonlarında gider olarak tahakkuk ettirilmesi amacıyla bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin 2018 yılı mali tabloları incelendiğinde; 2.919.102,15 TL tutarında hizmet binası ile arsa ve arazi kiralama giderinin yapıldığı tespit edilmiş olup, bu tutarların dönemsellik ilkesine aykırı olarak doğrudan 630 Giderler Hesabı kullanılarak giderleştirilmesi yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Peşin ödenen kira giderlerinin muhasebeleştirilmesinde; gelecek aylara ait giderler hesabına kaydedilmiştir. İlgili bulguya ait örnek ektedir."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli düzeltme işlemi yapıldığından bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak söz konusu düzeltmeler 2019 yılında yapılmıştır, tarafımızca yapılan denetim ise 2018 yılına ilişkindir. Bu durumda 2018 yılı Bilançosunda 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ile 630 Giderler Hesabında tespit edilen hata devam etmektedir.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 3: Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının Hatalı Kullanılması

İdarenin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine yönelik olarak 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının kullanıldığı ve bu hesapta yer alan tutarların bütçe ile ilişkilendirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı, "Hesabın niteliği" başlıklı 293'üncü maddesinde;

"Bu hesap, teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılır."

294'üncü maddesinde;

www.balioglu.net

"1) Kurumun sattığı mal ve hizmet karşılığı olarak katma değer vergisi tutarı da dâhil olmak üzere yapılan tahsilat tutarları 100-Kasa Hesabına veya 102-Banka Hesabına borç, tahsil edilen katma değer vergisi bu hesaba, Katma Değer Vergisi hariç tutar ise 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan katma değer vergisi tutarı da dâhil olmak üzere yapılan tahsilat toplamı 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

..."

Hükümleri yer almaktadır.

26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde;

"3065 sayılı Kanunun (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir."

Denilmektedir.

www.balioglu.net

Kurum tarafından yapılan uygulamada ise otogarlardan tahsil edilen ücretlerle birlikte çevre temizlik vergisi, yangın sigortası vergisi, ilan reklam vergisi ve harçlar ile taşınır ve taşınmaz kira gelirleri, kazı bedeli, katı atık bedeli, mezbaha ücreti bedellerinin tahsilinde de hesaplanan katma değer vergisi hesabı kullanıldığı ve bu hesaba toplam 5.844.465,00 TL kaydedildiği görülmüştür. Her ayın sonunda hesaplanan katma değer vergisi önceki yıldan devir bakiyesi 112.227.334,07 TL olan 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabından düşülmek suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Yapılan bu işlemin neticesinde, hesaplanan katma değer vergisi tutarları bütçeye gelir kaydedilmesi gerekirken kaydedilmemiş ve bu sebeple 800 Bütçe Gelirleri Hesabında 5.844.465,00 TL eksikliğe neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; *"Söz konusu bulgu ile ilgili çalışmalara başlanmış olup, çalışmaların bitmesinin ardından 391 hesabın bütçe geliri olarak kaydedilmesine başlanılacaktır."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak aynı hatanın sonraki hesap dönemlerinde de yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

BULGU 4: Bir Yıldan Uzun Süreli Alınan Depozito ve Teminatlar İçin İlgili Hesabın Kullanılmaması

Kurum tarafından gerçekleştirilen ihalelere ilişkin olarak mevzuat gereği yüklenicilerden alınan teminatların süreleri itibariyle bir yıldan uzun veya kısa ayrımı yapılmaksızın tamamının bir yıldan kısa süreli gibi ele alınıp 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine tüm teminatların 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 430 Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 320'nci maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

www.balioglu.net

Bu hesaba kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına düşenler 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına borç, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydedilecektir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen "Dönemsellik" ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetlerini belirli dönemler itibariyle raporlamaları ve diğer dönemlerden bağımsız olarak saptamaları esastır. Dönemsellik ilkesine uygun olmayacak şekilde bir yıldan uzun vadeli teminatların da bir yıldan daha kısa süreli gibi addedilip 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılması mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; *"Kurumumuz tarafından alınan teminatlara ait yüklenicilerden alınan 1 yıldan uzun vadedeki teminatların muhasebe kayıtları 430 hesaba, 1 yıldan kısa süreli teminatlarda 330 hesaplarına kaydedilecektir."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Gelecek yıllarda yürütülecek

denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 5: Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısmının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Hatay Büyükşehir Belediyesince satın alınan bazı yazılımların 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekirken, 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 260 Haklar Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 210'uncu maddesinde;

"*Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır."*

"Hesabın İşleyişi" başlıklı 211'inci maddesinde ise;

"…

Bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

…"

Hükümleri yer almaktadır.

2018 yılı içinde satın alınan 320.414,84 TL tutarındaki yazılım alımlarının 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür. Bu durum, 260 Haklar Hesabının belirtilen tutar kadar eksik, 630 Giderler Hesabının ise aynı tutarda fazla çalışmasına yol açmıştır.

Kamu idaresi cevabında; *"Bilgisayar yazılım alımlarının bir kısmının 630-giderler hesabına işlendiği incelenmiş olup bunun yerine 260 hesapta izlenmesi için daha dikkatli olunacaktır."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli dikkatin gösterileceği belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Gelecek yıllarda yürütülecek

www.balioglu.net

denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 6: Özel Halk Otobüslerinin Çalışma İzin Belgesine Dayanılarak İhalesiz Çalıştırılması

Hatay Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki halk otobüslerinin ihale yapılmadan encümen kararıyla faaliyet gösterdikleri tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'inci maddesinin (p) bendinde;

"Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. (Ek cümle: 16/5/2018-7144/14 md.) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettirilmesine karar vermek."

www.balioglu.net

Aynı maddenin 2'nci fıkrasında;

"... Büyükşehir belediyeleri, birinci fıkranın (p) bendinin ikinci cümlesinde yer alan kriterler esas alınarak büyükşehir belediye meclisi kararıyla belirlenen yerlerdeki toplu taşıma hatlarının işletmesinin o bölgede kurulu taşıma birlik veya kooperatiflerinden temin edilmesine karar verebilir. Bu durumda ihaleye katılacaklarda ve kullanılacak taşıma araçlarında aranacak şartlar belediyelerce belirlenir..."

Mezkur Kanun'un ek 2'nci maddesinin son fıkrasında ise;

"Büyükşehir belediyesi sınırlarına giren belediyelerin, kanunların verdiği yetkiye dayanarak yürütmekte oldukları toplu taşıma ve ulaşım hizmetlerinin, gerçek ve tüzel kişilere yaptırılması amacıyla verilen ruhsat, imtiyaz sözleşmesi ve ulaşım araçları kira sözleşmesi, ruhsatta öngörülen süre ve sahip oldukları hat güzergâhı ile sınırlı olmak şartıyla herhangi bir işleme gerek kalmaksızın büyükşehir belediyesi toplu taşım ve ulaşım sistemine dahil edilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat gereğince, toplu taşıma hakkının büyükşehir belediyesinin görev ve yetkisinde olduğu anlaşılmaktadır. Büyükşehir belediyesine ait olan bu hakkın ihale

yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki büyükşehir belediyesi adına belediye meclisine aittir. Belediye meclisince alınacak bir kararla bu yetki encümen tarafından da yerine getirilebilir. Ancak meclis veya encümen imtiyaz niteliği taşıyan toplu taşıma hizmetlerini ihale yoluyla devretmemiş, mevzuata uygun olmayan şekilde çalışma belgeleri düzenleyerek toplu taşımada bir tekel oluşturulmuştur.

Toplu taşıma hizmeti imtiyaz sözleşmesi, kira sözleşmesi veya ruhsat verilmesi yoluyla da gördürülebilir. Ancak yukarıda ifade edilen mevzuat gereğince bu düzenlemelerin belirli bir süre için yapılması gerekmektedir.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararında;

"...

toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği..." yönünde hüküm verilmiştir.

Belediye tarafından yürütülen uygulamada ise, yürürlükten kaldırılan 1580 sayılı Kanun'a dayanılarak 1988 yılında çıkarılan Antakya Belediyesi Denetiminde Çalıştırılacak Özel Halk Otobüslerine Ait Yönetmelik'e istinaden 1993 yılında mevzuata aykırı olarak encümen kararıyla belediye ve kooperatif arasında protokol yapılmış ve süresi altı yıl olarak belirlenmiştir. Ancak 1994 yılında belediye meclisince, belediye encümenine böyle bir yetki verilmediği gerekçesiyle protokol iptal edilmesine rağmen karara uyulmamış ve taşımacılık

www.balioglu.net

faaliyetleri süresiz olarak devam etmiştir. Daha sonraki yıllarda ise yeni eklenen otobüsler için encümen kararıyla süre belirtilmeksizin izin belgesi verilerek uygulama yürütülmüştür.

Sonuç olarak, şehir içi toplu taşıma faaliyetinin hiç bir ihale yapılmadan süresiz olarak verilen izin belgeleriyle tekel oluşturularak yürütülmesi mevzuata aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; *"Antakya, Samandağ ve İskenderun İlçelerinde ihalesiz ve süre belirtmeksizin faaliyet gösteren özel halk otobüsleri için toplu taşıma ihalesi yapılması ile ilgili süreç başlatılmıştır. Antakya, İskenderun ve Samandağ İlçelerinde 10 yıl süre ile toplu taşıma ihalesi yapılması hususunun haziran ayı meclis gündemine taşınmasına ilişkin Başkanlık Olur'u alınmış olup ihale sürecine ilişkin çalışmalar devam etmektedir."* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında bulgu konusu hususa ilişkin olarak Antakya, Samandağ ve İskenderun ilçelerinde gerekli çalışmalara başlandığını belirtmektedir. Ancak, söz konusu çalışmaların diğer ilçelerde de yapılması gerekmektedir.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 7: Asfalt Betonu Serimine İlişkin İhalelerde Deneylerin Bağımsız Laboratuvarlar Tarafından Yapılmaması ve Deneylerde Eksiklik Bulunması

İhale dosyalarının incelenmesi ve yerinde yapılan denetimler neticesinde, asfalt yol yapım işlerinde bazı deneylerin yapılmadığı ve deneylerin sadece yükleniciler tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

Denilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."

Hükmü yer almaktadır.

Söz konusu ihalelere ilişkin teknik şartnamelerin "Testler muayene ve kabul işlemleri" başlıklı kısmında;

"BSK. Yapımına ait periyodik deneylerin yapılması için yüklenici'nin bünyesinde veya İdarenin Uygun Göreceği laboratuvarda günlük imalatlar, Karayolları Teknik Şartnamesinin ilgili kısımlarında belirtilen şartlar doğrultusunda kontrol edilecektir.

Yüklenici, Bitümlü Sıcak Karışım ile ilgili alınan asfalt numunelerinin günlük laboratuvar deneylerini yüklenicinin bünyesinde veya idare'nin uygun göreceği laboratuvarda laborant gözetiminde yapacaktır.

İdare tarafından; her ay üretim yada serim sahalarını kapsayan 4 (dört) farklı adresten numune alınıp, sıcak karışım nispetlerinin veya malzemeleri ilgili şartname hükümlerine uygun olup olmadığını, bağımsız ve akredite olmuş bir laboratuvarda tetkik ettirecektir..."

İfadesi yer almaktadır.

Teknik şartnamelerde, yapılacak bütün yol altyapıları ve sanat yapıları, dayanma yapıları ve yol üstyapılarında Karayolları Teknik Şartnamesinin ve yürürlükteki yönetmelik hükümlerinin esas alınacağı ve agregalarda bitümlü malzemelerin agregaya yapışmasını önleyecek kil topakları, organik malzemeler ve diğer zararlı ve gevrek malzemeleri içermeyeceği belirtilmiştir.

İdare tarafından yapılan uygulamada ise, Karayolları Teknik Şartnamesinde yer alan ASTM C 142 standartlı Kil Topakları ve Ufalanabilir Daneler Deneyi ile TS EN 1744-1 standartlı Organik Madde Deneylerinin yapılmadığı görülmüştür. Diğer yapılan deneylerin ise yükleniciler tarafından yerine getirildiği fakat özellikle serim sahasından numune alınarak yapılacak deneylerde periyot sıklığına tam olarak riayet edilmediği görülmüştür.

Ayrıca İdare, yüklenicinin yapmış olduğu deneylere ek olarak Karayolları Teknik Şartnamesinde ve ihale teknik şartnamelerinde belirlenmiş usullere göre üretim ve serim

www.balioglu.net

sahasından belirli sıklıkta numune alarak bunları bağımsız ve akredite olmuş bir laboratuvarda tetkik ettirmesi gerekirken bu hususları yerine getirmemektedir.

Yukarıda belirtilen durumlara dikkat edilmemesi, asfaltın istenen kaliteyi ve değerleri sağlayıp sağlamadığına yönelik kontrolleri olumsuz etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"İşlerin devamı sırasında Yapı Denetim görevlileri gözetiminde üretim esnasında ve üretim sonunda yollardan numune ve karotlar alınarak testler yaptırılmış, ancak bağımsız laboratuvarlara gönderilme işlemi bütün dosyalarda yapılmamıştır.*

Adı geçen işlerden Sayıştay Denetim uyarısından sonra bütün numuneler alınarak 15.05.2019 tarih ve 12969 sayılı yazımızla "Moment Beton ve Zemin Test Laboratuvar'ına gönderilmiştir. 2019 yılına ait bazı dosyalarımızda yaptırılan deneylerle ilgili sonuçlar da ekte sunulmuştur." denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli çalışmalara başlandığından, bu konuda İdare ile önemli ölçüde görüş birliğine varıldığı düşünülmektedir.

www.balioglu.net

Ancak, İdare cevabında numune ve karot alınarak testlerin yapıldığını belirtmişse de yapılan denetimlerde bu örneklerin Karayolları Teknik Şartnamesinin ilgili kısımlarında belirtilen periyot sıklığına uygun olarak alınmadığı dolayısıyla yeterli sayıda test yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yine İdarenin vermiş olduğu cevapta bazı örnekler bağımsız laboratuvarlar tarafından incelenirken, bazılarının incelenmediği şeklinde anlaşılabilecek bir ifade bulunmaktadır; ancak 2018 yılında yapılan denetimlerde bağımsız laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilen hiç bir deneye rastlanılmamış ve İdarece tarafımıza bu yönde belge sunulmamıştır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 8: Parkomat Alanı İşletme Hakkının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununa Aykırı Olarak 51/G Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı Terminaller Şube Müdürlüğü tarafından parkomat yerlerinin işletim hakkının, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak pazarlık usulüyle büyükşehir belediyesinin şirketine kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinde;

"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde,uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

36'ncı maddesinde;

"Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.

51/g maddesinde;

"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,

..."

Hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dahilinde uygulanacak istisnai usuller olduğu anlaşılmaktadır.

Bahse konu ihalenin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine istinaden pazarlıkla yapılması mümkün değildir. Zira 51/g maddesi; pazarlık usulünün kullanılabilmesi için, Devletin özel mülkiyetinde olması veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olması, şartına bağlamıştır. Dolayısıyla belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için pazarlık ihalesi yapılması mümkün görünmemektedir.

Her ne kadar, 2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesi; belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanundaki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de, "Devletin özel mülkiyetindeki" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" ifadelerinden; Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların değil, bilakis Hazineye ait olan taşınmazların tarif edildiği hususu aşikardır.

Nitekim Danıştay 13'üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında;

"Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer" lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı Yasanın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu" hususu hüküm altına alınmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca büyükşehir belediyesi; sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlamak ve kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getirmek üzere kurulan, karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip olan ve "Devlet" tüzel kişiliğinden ayrı bir kamu tüzel kişiliğini ifade etmektedir. Bu nedenle, belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların "Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malları" ile "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

2886 sayılı Kanun'un diğer maddelerinde ifade edilen "İdare" kavramı yerine bu maddede "Devlet" kavramı kullanılmıştır. Aynı Kanun'un diğer maddelerinde, hatta aynı maddenin diğer bentlerinde Kanun'a tabi kurumlar için idare kavramı kullanılırken (g) bendinde "idarelerin özel mülkiyetinde" kavramı yerine "Devletin özel mülkiyetinde" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan" kavramlarının kullanılması idare kavramından başka bir mana ve içeriği ifade ettiğini açıkça göstermektedir.

2886 sayılı Kanun'un 74'üncü maddesi gereğince, hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenecektir.

Söz konusu madde kapsamında yayımlanmış olan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Yönetmeliğin amacının, hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat

www.balioglu.net

yaptırılması, kiraya verilmesi, ön izin verilmesi ve üzerlerinde irtifak hakkı kurulması, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, ön izin ve kullanma izni verilmesi ile ecrimisil ve tahliye işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde ise;

"f) Hazine: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını,

g) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz: Tapuda Hazine adına tescilli taşınmazları,

ğ) Hazine taşınmazı: Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri" ifade etmektedir.

Yukarıda sayılan nedenlerle, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendinde belirtilen "Devletin özel mülkiyetindeki taşınmaz" kavramının, "Hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazları" ifade ettiğini kabul etmek gerekir. Dolayısıyla Kurumun söz konusu maddeden yararlanarak pazarlık usulü ile parkomat yerlerini kiraya vermesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; *"5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun şirket kurulması başlıklı 26.maddesi; "Büyükşehir Belediyesi mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50' sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı devlet ihale kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir" hükmü haizdir. Bu itibarla, "Yol Üstü Otopark Uygulaması" işletmesinin 3 yıl süre ile Yİ-ÜFE yıllık bazda artırımla Hatay Büyükşehir Belediyesinin % 100 hisse oranında hisse payına sahip olduğu HATAY ULAŞIM A.Ş.' ye devredilmesi için Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 11.maddesinin 5.bendine istinaden meclis gündemine alınması teklif edilmiştir.*

Bu kapsamda, Sayıştay Başkanlığınca yürütülen 2018 yılı denetimleri sonucunda Parkomat ihalesi denetim raporundaki eksiklikler ile ilgili gerekli düzenlemeler en kısa zamanda yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu husus kabul

edilmiş olmakla birlikte sunulan çözüm mevzuata uygun değildir.

İdare, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde geçen *"otopark"* ifadesinden hareketle 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olunmadığını öne sürmektedir. Ancak, otopark deyimi yorumlanırken 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin (f) bendi ile (l) bendinin iyi ayrıştırılması gerekmektedir.

Bahsi geçen (f) bendinde aynen;

"Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." denilmektedir.

Aynı maddenin (l) bendinde ise aynen;

"Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek." hükmü yer almaktadır.

Bu iki bende bakıldığında (f) bendinde yol kenarlarında işletilen parkmetre yerlerinin, (l) bendinde ise kapalı veya açık otopark denilen yerlerin olduğu anlaşılmakta ve ayrımı kanun koyucu tarafından ortaya konulmaktadır. Yani parkmetre ile otoparkın aynı şey olmadığı aynı maddenin iki ayrı bendinde farklı şekilde ifade edilmesinden anlaşılmaktadır. Ayrıca İdare cevabında *"Yol Üstü Otopark Uygulaması"* ifadesini kullanmıştır, ancak bu ifadenin doğrusu 33340 sayılı ve 22.02.2018 tarihli Otopark Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (l) bendinde de belirtildiği üzere *"Yol üstü araç park yeri"* dir.

Kaldı ki 5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde;

"7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si." denilerek parkmetre yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin

www.balioglu.net

%50'sinin ilçe belediyelerinin olduğu belirtilmiştir. (l) bendindeki otoparkların işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe belediyelerine dağıtılmasıyla ilgili bir hükme yer verilmediği dikkate alındığında, otopark ve parkomat ayrımı daha net görülmektedir.

Sonuç olarak, söz konusu kiralama işleminin İdarenin kendi şirketine ihalesiz olarak yapılacak olması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırıdır. Parkomat alanı işletme hakkının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi şekilde uygun usulle ihale edilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Daha Avantajlı Olan Elektrik Sanayi Abone Grubu Tarifesinden Yararlanılmaması

Hatay İl Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki Asfalt Şantiyesi Üretim Tesisinde 2018 yılı içinde kullanılan elektrik enerjisi için %25 indirimli sanayi tarifesinden yararlanılmadığı tespit edilmiştir.

6948 sayılı Sanayi Sicili Kanunu "*Madde 1 – (Değişik birinci fıkra: 18/6/2017-7033/3 md.) Bir maddenin vasıf, şekil, hassa veya terkibini makine, cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler sanayi işletmesi, buralarda yapılan işler sanayi işleri ve buraları işletenler sanayici sayılır.*

Madde 2 – (Değişik: 18/6/2017-7033/4 md.)

Sanayi işletmelerinin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında tutulacak sanayi siciline kaydettirilmesi ve mukabilinde alınacak sanayi sicil belgesinin icabında salahiyetli memurlara ibraz olunması mecburidir.

Sanayi işletmeleri üretim faaliyetine başlamadan önce sanayi siciline ön kayıt olmak zorundadır. Sanayi işletmelerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlemesi için sanayi siciline kaydolduğuna dair yazı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı veren idareler tarafından aranır.

Yeni açılan sanayi işletmeleri, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tanzim kılınacak beyannameleri faaliyete başladıkları tarihten itibaren 3 üncü madde uyarınca doldurup iki ay içinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına elektronik ortamda göndermekle mükelleftir." denilmektedir.

www.balioglu.net

31/12/2015 tarihli ve 29579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 5999-3 sayılı Kurul Kararında;

"*Sanayi Abone Grubu Madde 3 – (1) 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununda tanımı yapılan ve ilgili resmi kuruluşça onaylı sanayi sicil belgesini ibraz eden sanayi işletmeleri bu abone grubu kapsamındadır. Görevli tedarik şirketinden enerji alan müşteriler sanayi sicil belgesini görevli tedarik şirketine, başka bir tedarikçiden enerji alan müşteriler ise sanayi sicil belgesini dağıtım şirketine ibraz ederler. Sanayi abone grubu tarifesi uygulanması bakımından sanayi sicil belgelerinin, ilgili resmi kuruluş tarafından yayımlanan tebliğ çerçevesinde geçerliliği esas olup, ilgili resmi kuruluş tarafından vize edilen sanayi sicil belgelerinin onaylı bir sureti eş zamanlı olarak dilekçe ekinde ibraz edilir.*" denilmektedir.

Söz konusu asfalt şantiyesi tesisleri için Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünden 'sanayi sicil belgesi' alınarak %25 daha ekonomik olan 'sanayi tarifesine' geçilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; *"Hatay Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kullanılan Paşaköy Asfalt Şantiyesinin Elektrik Sanayi Abonelik Grubu Tarifesine geçmesi için, Fen İşleri Daire Başkanlığı tarafından Hatay Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne gerekli belgelerle başvuru yapılmıştır.* ***Hatay Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünün*** *yazımıza vereceği cevaba istinaden uygun görüldüğü takdirde; Paşaköy Asfalt Şantiyesinin elektrik aboneliği Elektrik Sanayi Abonelik Grubu Tarifesine geçmesi sağlanacaktır. (Ek-9)*" denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen tespitler doğrultusunda işlem yapılacağı bildirildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 10: Yevmiye Defterinde Atlanan Yevmiyelerin Bulunması

Hatay Büyükşehir Belediyesi 2018 yılı muhasebe kayıtlarında bazı yevmiye numaralarının atlandığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır."

Hükmü yer almaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi" başlıklı 18'inci maddesinde ise;

"(1) Kamu idarelerinin muhasebe birimleri, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydederler. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir."

Denilmektedir.

Ancak 2018 yılı yevmiye defteri incelendiğinde, aşağıda yer alan tablodaki 62 adet yevmiye numarasının atlandığı ve bu sebeple herhangi bir kaydın yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 5: Atlanan Yevmiye Numaraları Tablosu

1	75	760	1075	1179	1242	1598	2243
2562	2615	4086	4459	5254	5545	5659	7629
7748	9588	9694	9911	10585	11658	11987	12052
12467	13891	14219	14471	15028	16333	16463	18830
19436	19696	19801	20833	22048	26188	26542	26972
26974	26975	26976	26978	26979	26980	26981	26982
26983	26984	26985	26986	26987	26988	26989	27001
27003	27004	27005	27006	27007	27008		

Kamu idaresi cevabında; özetle bundan sonraki dönemlerde yapılacak kayıtlarda daha

www.balioglu.net

dikkatli olunacağı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilerek gerekli dikkatin gösterileceği belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 11: Para Cezaları Tahsilat Oranının Düşük Olması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahakkuk kayıtları yapılan para cezalarının tahsilat oranın düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38'nci maddesinde; Belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61'nci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun'un 38'inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

2018 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede ise; diğer para cezaları başlığı altında toplam tahakkuk kaydının 523.803,76 TL, 2018 yılı net tahsilatının 4.622,46 TL ve tahsilat oranının % 0,88 olduğu görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar sonucunda tahakkuk kayıtları yapılan para cezalarının tahsilat oranlarının düşük olduğu ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Diğer para cezaları için borçlu bulunan 140 mükellefe 02.05.2019 tarihinde ödeme emri gönderilmiş olup, tebliğ tarihinden itibaren belediyemize*

intikal eden 43 adet tebliğ alındısından yedi gün içinde ödeme yapmayan mükelleflere icra takibi başlatılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak diğer para cezaları için borçlu bulunan mükelleflere 02.05.2019 tarihinde ödeme emri gönderildiği, tebliğ tarihinden itibaren Belediye'ye intikal eden 43 adet tebliğ alındısından yedi gün içinde ödeme yapmayan mükelleflere icra takibi başlatıldığı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 12: Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

2018 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede; aşağıdaki tabloda ayrıntısı yer aldığı üzere Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergilerinin tahakkuk kayıtları bulunmasına rağmen yıl sonunda tahsilat oranının çok düşük kaldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Tablo 6: Vergi Tahsilat Oranları

Verginin adı	Toplam tahakkuk	2018 yılı Tahsilatı	Tahsilattan ret ve iadeler	2018 yılı Net tahsilatı	Tahsilat oranı (%)
Bina Vergisi	5.109.732,20	448.897,56	1.173,24	447.724,32	8,76
Arsa Vergisi	791.402,50	120.906,95	1.274,49	119.632,46	15,12
Çevre Temizlik Vergisi	1.556.182,13	97.294,79	370,77	96.924,02	6,23

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahakkuk kayıtları yapılan emlak ve çevre temizlik vergilerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu ve söz konusu alacakların zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Belediyemizce (Takbis) Tapu Sorgulama sistemine geçilerek 36.812 mükellefin tapuları sorgulanmış taşınmazlarını satan 6.562 mükellef belediyemize bilgi vermediğinden dolayı, satış tarihinden sonra tahakkuk eden 284.163,01 Türk Lirasının eksilteni yapılmıştır.*

2 – Yapılan kontrollerde;

a) İlimize bağlı Antakya İlçe Belediyesinden adımıza tahakkuk etmiş bulunan 2014/1. taksit emlak vergilerini 1.354 mükelleften toplam 208.871,66 Türk Lirasını kendi adına tahsil ettiği tespit edilmiş olup, söz konusu tutar ilgili belediyeden iadesi talep

edilmiştir.

b) İlimize bağlı Defne İlçe Belediyesinden adımıza tahakkuk etmiş bulunan 2014/1. taksit emlak vergilerini 500 mükelleften toplam 42.432,93 Türk Lirasını kendi adına tahsil ettiği tespit edilmiş olup, söz konusu tutar ilgili belediyeden iadesi talep edilmiştir.

Ödeme emri gönderilmeyen yaklaşık 3.000 mükellefe ödeme emri gönderilmiştir. Ödeme emirlerinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ödeme yapmayan mükelleflere icra takibi başlatılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda açıklanan hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılmaya başlandığı belirtildiğinden bu konuda İdare ile görüş birliğine varılmıştır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

www.balioglu.net

www.balioglu.net

HATAY BÜYÜKSEHIR BELEDIYESI

BILANÇO

ILK TARIH : 01/01/2018
SON TARIH : 31/12/2018
YIL : 2018

AKTIF		2018
I -	DÖNEN VARLIKLAR	
10	HAZIR DEGERLER	91,767,088.21
102	BANKA HESABI	89,474,819.28
104	PROJE ÖZEL HESABI	1,184,902.77
105	DÖVIZ HESABI	684,548.10
106	DÖVIZ GÖNDERME EMIRLERI HESABI (-)	1,326.71
108	DIGER HAZIR DEGERLER HESABI	19,400.00
109	BANKA KREDI KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	404,744.77
12	FAALIYET ALACAKLARI	42,877,311.56
120	GELIRLERDEN ALACAKLAR HESABI	289,014.18
121	GELIRLERDEN TAKIPLI ALACAKLAR HESABI	37,623,353.74
122	GELIRLERDEN TECILLI VE TEHIRLI ALACAKLAR HESABI	1,222,268.67
126	VERILEN DEPOZITO VE TEMINATLAR HESABI	3,742,674.97
13	KURUM ALACAKLARI	219,603,628.61
132	KURUMCA VERILEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	219,603,628.61
14	DIGER ALACAKLAR	1,079,695.02
140	KISILERDEN ALACAKLAR HESABI	1,079,695.02
15	STOKLAR	25,077,421.68
150	ILK MADDE VE MALZEME HESABI	25,077,421.68
16	ÖN ÖDEMELER	
160	IS AVANS VE KREDILERI HESABI	0.00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0.00
162	BÜTÇE DISI AVANS VE KREDILER HESABI	1,994,127.75
19	DIGER DÖNEN VARLIKLAR	107,393,143.38
190	DEVREDEN KATMA DEGER VERGISI HESABI	107,393,143.38
II -	DURAN VARLIKLAR	1,216,944,645.46
22	FAALIYET ALACAKLARI	1,423,358.79
220	GELIRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0.00
222	GELIRLERDEN TECILLI VE TEHIRLI ALACAKLAR HESABI	
24	MALI DURAN VARLIKLAR	62,758,454.04
240	MALI KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	44,713,454.04
241	MAL VE HIZMET ÜRETEN KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYE	18,420,000.00
247	SERMAYE TAAHHÜTLERI HESABI (-)	375,000.00
25	MADDI DURAN VARLIKLAR	1,152,762,832.63
250	ARAZI VE ARSALAR HESABI	120,814,985.49
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERI HESABI	835,356,312.35
252	BINALAR HESABI	89,728,464.39
253	TESIS, MAKINE VE CIHAZLAR HESABI	46,278,862.31
254	TASITLAR HESABI	57,131,531.59
255	DEMIRBASLAR HESABI	24,759,883.25
257	BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI (-)	142,061,958.68
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	120,754,751.93
26	MADDI OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0.00
260	HAKLAR HESABI	45,563,226.75
268	BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI (-)	45,563,226.75
29	DIGER DURAN VARLIKLAR	0.00
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDI DURAN VARLIKLAR	1,957,404.25
299	BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI (-)	1,957,404.25
	Aktif Toplam	1,706,737,061.67
	NAZIM HESAPLAR	
91	NAKIT DISI TEMINATLAR VE KISILERE AIT	55,841,642.60
910	TEMINAT MEKTUPLARI HESABI	55,841,642.60
	Genel Toplam	1,762,578,704.27

PASIF		2018
III -	KISA VADELI YABANCI KAYNAKLAR	331,214,838.10
30	KISA VADELI IÇ MALI BORÇLAR	37,539,987.66
300	BANKA KREDILER HESABI	37,539,987.66
32	FAALIYET BORÇLARI	187,206,783.52
320	BÜTÇE EMANETLERI HESABI	187,206,783.52
33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	31,099,434.61
330	ALINAN DEPOZITO VE TEMINATLAR HESABI	9,412,551.61
333	EMANETLER HESABI	21,686,883.00
36	ÖDENECEK DIGER YÜKÜMLÜLÜKLER	5,268,408.09
360	ÖDENECEK VERGI VE FONLAR HESABI	4,012,136.34
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLIK KESINTILERI HESABI	950,773.21
362	FONLAR VEYA DIGER KAMU IDARELERI ADINA YAPILAN TA	109,138.96
363	KAMU IDARELERI PAYLARI HESABI	80,506.59
368	VADESI GEÇMIS, ERTELENMIS VEYA TAKSITLENDIRILMIS V	115,852.99
37	BORÇ VE GIDER KARSILIKLARI	187,289.37
372	KIDEM TAZMINATI KARSILIGI HESABI	187,289.37
38	GELECEK AYLARA AIT GELIRLER VE GIDER	69,912,934.85
381	GIDER TAHAKKUKLARI HESABI	69,912,934.85
IV -	UZUN VADELI YABANCI KAYNAKLAR	502,335,402.39
40	UZUN VADELI IÇ MALI BORÇLAR	338,038,952.92
400	BANKA KREDILERI HESABI	338,038,952.92
43	DIGER BORÇLAR	1,253,454.50
438	KAMUYA OLAN ERTELENMIS VEYA TAKSITLENDIRILMIS BORÇ	1,253,454.50
47	BORÇ VE GIDER KARSILIKLARI	2,500,000.00
472	KIDEM TAZMINATI KARSILIGI HESABI	2,500,000.00
48	GELECEK YILLARA AIT GELIRLER VE GIDER	160,542,994.97
481	GIDER TAHAKKUKLARI HESABI	160,542,994.97
V -	ÖZKAYNAKLAR	873,186,821.18
50	NET DEGER HESABI	111,902,934.06
500	NET DEGER HESABI	111,902,934.06
57	GEÇMIS YILLAR FAALIYET SONUÇLARI	556,229,924.34
570	GEÇMIS YILLAR OLUMLU FAALIYET SONUÇLARI HESABI	556,229,924.34
59	DÖNEM FAALIYET SONUÇLARI	205,053,962.78
590	DÖNEM OLUMLU FAALIYET SONUCU HESABI	205,053,962.78
	Paslf Toplam	1,706,737,061.67
IX -	NAZIM HESAPLAR	55,841,642.60
91	NAKIT DISI TEMINATLAR VE KISILERE AIT MENKUL	55,841,642.60
911	TEMINAT MEKTUPLARI EMANETLERI HESABI	55,841,642.60
	Genel Toplam	1,762,578,704.27

2018 FAALIYET SONUCLARI TABLOSU

Hesap	Yardımcı	Giderin Türü	BORÇ	ALACAK	BAKİYE
630		GİDERLER HESABI	730.331.666,90	43.713,30	730.287.953,60
630	1	Personel Giderleri	107.944.183,70	0	107.944.183,70
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	18.369.686,71	0	18.369.686,71
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	378.080.817,60	43.713,30	378.037.104,30
630	4	Faiz Giderleri	62.879.612,99	0	62.879.612,99
630	5	Cari Transferler	15.137.370,01	0	15.137.370,01
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri	19.641.926,85	0	19.641.926,85
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden	5.190.649,00	0	5.190.649,00
630	13	Amortisman Giderleri	41.603.498,77	0	41.603.498,77
630	14	İlk Madde ve Malzeme	80.957.440,42	0	80.957.440,42
630	30	PROJE KAPSAMINDA YAPILAN	526.480,79	0	526.480,79
		GENEL TOPLAM	**730.331.666,90**	**43.713,30**	**730.287.953,60**

Hesap	Yardımcı	Gelirin Türü	BORÇ	ALACAK	BAKİYE
600		GELİRLER HESABI	69.990.045,61	1.005.331.962	935.341.916,40
600	1	Vergi Gelirleri	9.652.961,47	21.465.240,29	11.812.278,82
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	22.918.185,64	59.573.661,00	36.655.475,36
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile	4.923.537,17	14.616.768,94	9.693.231,77
600	5	Diğer Gelirler	32.495.361,33	908.923.813,20	876.428.451,90
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri	0	752.478,57	752.478,57
		GENEL TOPLAM	**69.990.045,61**	**1.005.331.962**	**935.341.916,40**

Giderler Toplamı	**730.287.953,60**
Gelirler Toplamı	**935.341.916,40**

Faaliyet Sonucu(+)	**205.053.962,80**

www.balioglu.net

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Alen Belediyesi Tarafından Kuruma Yapılan Nakit Bağışın Bütçeye Gelir Kaydedilmeyerek Emanetler Hesabında İzlenmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Valilikle ortak proje kapsamında Okul yapımı işi için kullanılan bağıştan 2019 yılına devreden emanetler görece olarak azalmıştır.
Çevre Ve Temizlik Vergisi İle Yağmur Sularının Uzaklaştırılması İçin Yapılan Harcamaların Mahsubunun Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılında hatalı işlem görülmedi.
Geçici Kabul Noksanlıkları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltici işlem tesis edildi 01.06.2018 Tarih ve 10454 yevmiye nolu ödeme emri ile düzeltildi
Haklar Hesabında Kayıtlı Tutarların Hatalı Olması	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 5 nolu

www.balioglu.net

			Bulgu ile konu yapıldı.
İşten Ayrılan İşçilere Ait Kıdem Tazminatı Karşılıklarının İptal Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltici işlem tesis edildi.
Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 1 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Mahsup Dönemine Aktarılan Herhangi Bir Ön Ödeme Bulunmamasına Rağmen Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabının Kullanılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılında rastlanmadı.
Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Gider Tahakkukları Hesabında Takip Edilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 2 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Taşınırların Hurdaya Ayırma İşleminin Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılında hatalı işlem yapılmadı.
Çevre ve Esenlik Hizmetlerine İlişkin	2017	Kısmen	Tahsilat oranında

www.balioglu.net

Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması		Yerine Getirildi	artış sağlandığı görüldü.
Hatay Valiliği Devir, Tasfiye Ve Paylaştırma Komisyonu Kararı Gereği Tahsil Edilmesi Gereken Emlak ve Çevre Temizlik Vergilerinin Tahsil Edilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 12 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
İlan ve Reklam Vergisinin Tahsilat Oranının Düşük Olması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Tahsilat oranında artış sağlandığı görüldü
Para Cezaları Tahsilat Oranının Düşük Olması	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 11 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Telekomünikasyon Altyapı Ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip Ve Tahsil Edilmemesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Telekominikasyon şirketleriyle yazışmalara başlanmıştır.
İlçe Belediyelerinden ve Hatay Su Kanalizasyon İdaresinden Yapılan Tahsilatların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltici işlem tesis edildi.

www.balioglu.net

İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilen Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılında rastlanmadı.
Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi İçerisinde Yer Almayarak Emanetler Hesabında İzlenmesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları" Bölümünde 4 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin Görev Alanına Girenı Yapım İşi İçin Kurum Bütçesinden Harcama Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 Yılı içinde bu tür harcamalar tespit edilmedi.
Katma Değer Vergisi Hesaplarının Hatalı Kullanılması	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümünde 3 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Kurum Mali Tablolarında Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı Başlığı Altında Su Kuyuları ile Su ve Kanalizasyon Hatları Kaydının Bulunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılı içinde 8954 yevmiye nolu MİF ile düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Tutarının Hatalı Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurumun 2018 yılı bilançosundaki

www.balioglu.net

			rakam ile ilgili hesap arasında önemli bir fark tespit edilmedi
Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları" Bölümünde 2 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Taşınmazların Tamamının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Gerekli Formların Düzenlenmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları" Bölümünde 1 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının İlgili Alt Bölümlere Aktarımının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılı Bilançosunda düzeltildi.
Kuruma Bağışlanan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları" Bölümünde 1 nolu Bulgu ile konu yapıldı.
Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Gider Kaydedilmesi	2017	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Raporunun

www.balioglu.net

			"Denetim Görüşünün Dayanakları" Bölümünde 3 nolu Bulgu ile konu yapıldı.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2018 YILI

SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. **ÖZET** **48**

2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU** **48**

3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU** **49**

4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI** **49**

5. **GENEL DEĞERLENDİRME** **49**

6. **DENETİM BULGULARI** **52**

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri 50

www.balioglu.net

1. ÖZET

Bu rapor, Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay *"hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim"* olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Denetimimiz sonucunda, Kurumun performans yönetim sisteminde bazı hususlar tespit edilmiştir. Söz konusu hususlara, özet olarak *"Genel Değerlendirme"* bölümünde yer verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Hatay Büyükşehir Belediyesinin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan performans denetimi kriterlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 5: Performans Denetimi Kriterleri

Denetim kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması
İyi tanımlanma	Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin (göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması
Geçerlilik/İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması

Stratejik plana ilişkin değerlendirme, aynı stratejik plan dönemi için sadece bir defa yapılacağından Hatay Büyükşehir Belediyesi 2015-2019 dönemi Stratejik Planının 2015 yılı denetimimizde değerlendirilmesi neticesinde Hatay Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Performans Denetimi Raporunda yer alan ve aşağıda başlıklar halinde sıralanan bulgular, aynı stratejik plan dönemi için geçerliliğini korumaktadır:

" - Durum Analizinin Stratejik Plana Temel Oluşturacak Yeterlilikte Yapılmaması

- Kamu İdaresinin Belirlediği 2 Hedefin Kurumun Yetki ve Sorumluluklarıyla Uyumlu Olmaması

- Ölçülebilir Olarak Belirlenmeyen Hedefler Bulunmasına Rağmen Stratejik Planda Performans Göstergelerine Yer Verilmemesi

- Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler Analizinin Sağlıklı Yapılmaması

- Stratejik Planda Yer Alan Bazı Hedeflerin Amaçlarla İlgili Olmaması

- Stratejik Planda Yer Alan Hedeflerin Zaman Çerçevesinin Belli Olmaması

- Stratejik Planda Birbirinin Tekrarı Niteliğinde Hedefler Belirlenmesi

-Stratejik Planda Belirlenen Misyonun Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda Belirtilen Niteliklerin Bazılarını Taşımaması

www.balioglu.net

- *Stratejik Planda Kaynak Tablosuna Yer Verilmemesi"*

2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer verilen ve yukarıda başlıklar halinde özetlenen 2015-2019 Stratejik Planına ilişkin bulgulara tekrar olacağı için bu raporda yer verilmemiştir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, 2015-2019 Yılı Stratejik Planını 17.05.2015 tarihinde kendi web sitesinde yayımlayarak "mevcudiyet" ve "zamanlılık" kriterini yerine getirmiştir. Stratejik Planda amaç ve hedefler arasında bazen mantıksal bağlantı olmamasından dolayı "ilgililik" kriterini kısmen; hedeflerin bazılarının ölçülebilir olmaması ve bu ölçülebilir olmayan hedefler için ölçülebilir göstergelerin belirlenmemiş olmasından dolayı "ölçülebilirlik" kriterini kısmen; Stratejik Planını mevzuatta öngörülen usullere kısmen uygun hazırlayarak "sunum" kriterini kısmen yerine getirmiştir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, 2018 Yılı Performans Programı'nı hazırlayarak "mevcudiyet" kriterini; mevzuatta öngörülen zamanda hazırlayarak "zamanlılık" kriterini; hedef ve göstergeler arasında mantıksal bağlantının bulunmasından dolayı "ilgililik" kriterini; mevzuatta öngörülen usullere uygun hazırlayarak "sunum" kriterini yerine getirmiştir.

www.balioglu.net

Hatay Büyükşehir Belediyesi, 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu hazırlayarak "mevcudiyet" kriterini; mevzuatta öngörülen zamanda hazırlayarak "zamanlılık" kriterini; raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olmasından dolayı "doğrulanabilirlik" kriterini; planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmayı ele alması ve sapmayı açıklayan nedenlerinin inandırıcı ve ikna edici olmasından dolayı da "geçerlilik/ ikna edicilik" kriterini yerine getirmiştir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nce faaliyet sonuçlarının ölçülmesini sağlayan bir veri kayıt sisteminin kurulmasından ve performans bilgisinin nasıl üretileceğini düzenleyen bir politika oluşturulmasından dolayı veri kayıt sisteminin performans ölçme ve raporlama amacına uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

Yukarıda belirtilen tespit ve değerlendirmelere göre Kurum, Stratejik Planını hazırlarken mevzuatta öngörülen nitelikler konusunda daha özenli olmalıdır. Amaçlar ve hedefler daha gerçekçi ve spesifik olarak belirlenmeli, göstergeler ise ölçüm yapmaya müsait ve anlaşılır olmalıdır. Amaç-hedef bağlantısı iyi kurulmalı, amaca hizmet etmeyen hedeflere yer verilmemelidir.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net